

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

1. Errores contra Prædestinationis existentiam dogmaticam, eiusque fundamenta aliquot examinantur.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

cogitari inducitur tentetur: maxime prædeterminationis, quæ de facto fuisse à scriptura & Patribus asseritur. Diuina ergo prædeterminatio creaturæ rationalis vnius præ alia ad gloriam certò, & infallibiliter ex illa consequenda meritis absolutis creaturæ vnde cumque habitus pure prior, absque vlla respectu eorum posteritatem præsentis controuersie materia est, ac tota latine lingue præsentis controuersie materia est, ut hæcenus ostendimus proprietate, voce prædeterminationis, ut hæcenus ostendimus significata, & vulgari Theologica ipsius definitione Augustini contenta: *præscientia, & preparatio beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur, quicunque delibentur*: quamquam prædeterminationis pura prioritas respectu meritorum d. de causis prædeterminationis fundanda alius à nobis sit.

QVÆSTIO II.

De Prædeterminationis diuine erga saluandos existentia.

Resens quæstio, non tam de conclusionem, quam de eius probandæ fundamentis solidis esse potest. Non enim apud Patres, & Doctores Catholicos solum diuinæ prædeterminationis erga saluandos existentia, siue eorum ad gloriam de facto obtinendam Dei voluntate ordinatio certa, & infallibiliter existens dogmatica veritas est: verum apud Hæreticos etiam ferè omnes est dogma inconcussum: tamen in prædeterminationis naturæ, & conditione à Catholica fide aberrant.

CERTAMEN I.

Errores contra Prædeterminationis existentiam dogmaticam, eiusque fundamenta aliquot examinantur.

1. Diuinam erga rationales creaturas prædeterminationem ad gloriam à capite negant, quicunque negant esse Deum recitari à nobis tom. 1. de Deo vno controuersia 1. d. 1. q. 1. cert. 1. cum prouideret, & prædeterminare non, nisi existentis, videnturque actus actiones esse possint. Alij etiam, qui Deo admisso eius tamen prouidentiam vniuersim negant, quos accuratè recensimus controuersia sexta de prouidentia d. 1. quæst. 1. certam. 1. d. num. 3. ex alijs, qui pro errore citantur cribratos: etenim, qui genus negat, species eius omnes negare certum est: Prouidentia verò genus ad prædeterminationem est atque hæc species illius. Tertio aliqui Dei erga creatura omnia prouidentiam non abolebant; eam tamen erga rationales creaturas omnino negebant: quare & prædeterminationem, quæ erga rationales creaturas prouidentia procul dubio est. Huius erroris Patronos, & sectarios reuli citata contr. 6. d. 1. q. 2. toto cert. 1. eiusque fundamenta, quæ Sapientiorum Philosophorum mentes turbant, discimus certam. 3. ex parte vero, non quidem subiecti prædeterminati (v memorati errores) sed materiam finis, ac rei, ad quam creaturæ rationalis Theologica atque absolute dicta prædeterminatio est, errores plures Philosophorum possunt referri à Spiritu Sancto ex infirmo consueti toto Ecclesiastes libro horum nominibus omnis circa creaturæ rationalis felicitatem vltimam, ac supremam beatitudinem: ibi enim singulati omnia, quibus quisque hominum se crederet pro suo genio felicem vanitatem vanitatis esse probat, atque in Deo solo nostram felicitatem esse concludit.

2. Eosdem errores omnes ac præcipuos eorum. Auctores recensuit Augustinus libris de ciuitate Dei, ac *Christoph. de Origine, de Deo vno. Tomus II.*

confutauit, ac nos tom. 2. de ente supernaturali controuersia de beatitudine, quicunque ergo in alio, quam Dei possessione, & fruitione, in quibus nostra gloria, & summa, ac simpliciter talis felicitas, & beatitudo per scripturam, Patres, & Theologos sita est, constituunt ex parte materiam finis, ac rei, ad quam à Deo prædeterminatur aberrat, ac Theologicè prædeterminationi aduersatur: quæ, ut diximus ad gloriam, & veram nostram beatitudinem, in Deo ut obiecto possidendo, eiusque fruitione sita essentialiter est. Eos autem errores refert, ac singulatim confutare præsentis instituti non est, sed controuersia citatæ de beatitudine. Inde verò in Deo obiectione, in Deique ipsius possessione per eius intuitum visionem, vel de eo ita possessio fruitione, & gaudio formaliter beatitudinem consistere nostram, & gloriam ad quam à Deo prædeterminatur, & simpliciter dictæ prædeterminationis res, & materia est, supponimus cum Patribus, & Theologis non disputamus: quare huius loci controuersia cum iis solum est, qui ex parte subiecti prædeterminationis, seu prædeterminati aberrant à vero.

3. Et memorauimus quidem numero 1. eos qui vniuersim circa subiectum prædeterminationis errant. Partim autem non sane animo, & mente errant Catherinus memoratus quæst. 1. certam. 3. num. 4. asserens non omnes ad gloriam electos, & Dei speciali prouidentia certo, & infallibiliter saluandos prædeterminatos esse, sed paucos ex ipsis ante præuia absolute eorum merita electos: eius autem propositionis censuram à Soro, & Banes latam ibidem retulimus, nostramque Theologicè temeritatis notam adiecit, quam probauimus toto numero 5. immò, & esse in fide periculosam addidimus, cuius additi probationem in hac quæstione remissimus dandam ex scripturæ, & Conciliorum testimonijs pro saluandorum prædeterminatione exploratis recitandis expendisque certamine 1. Hic solum recito verba Augustini, & Fulgentij ibidem citatorum. Augustini 9. de dono perseuerantiæ *functus duobus pijs cur huic doneatur perseuerantia usque in finem, illi autem non doneatur: infirmabiliora sunt iudicia Dei: illud autem fidelibus debet esse certissimum: hunc esse ex prædeterminatis, illum autem non esse.* Fulgentij de fide ad Petrum capite 35. *firmissime tene, etc. nec quinquam eorum quos non prædeterminauit ad vitam, vlla posse ratione saluari. Quod verum non est, ni saluandi omnes prædeterminati iudem sunt.*

4. Ponit statuta Dei prouidentia erga homines, ac rationales ceteras spirituales creaturas, earumque actiones (de vtriusque enim eadem ratio est) de medijs quibus præcipuum, & supernaturalem suum finem assequi omnes possint, & de facto eorum aliquæ consequantur, Deum eam habere prouidentiam esse integræ naturæ finem, cuius capax est orbata per Dei bonitatem relinqueretur: quod tamen è supremo Dei Dominio fieri absolute posset, dum factum certò non constet, non factum ratio suadet. Maxime, cum temporales malorum felicitates, iustorumque ærumne non casu, ac fortunæ gentilitate temeritate, sed ex æqua, & sapientissima Dei prouidentia venire, nisi ad Dei prouidentiam specialem erga iustos, quos per tot tristitia ad finem æternæ gloriæ, & commodis cunctis temporalibus longe præstantiorem, sua misericordi voluntate dirigit, ac perducit, recurratur, defendi non possit: ut vidimus citata controuersia 6. d. 1. quæst. 1. certam. 3. Ea verò specialis Dei prouidentia qua de medijs quibus certo ac non casu, de facto gloriæ suæ æternæ finem assequantur, qui cum consequuntur, ipsi summa prædeterminatio est: item, cum nihil absque Dei prouidentia in rebus eueniat, saluque, & gloria æterna plures ex fide, atque infallibili Ecclesiæ Dei declaratione contingat. id ex speciali Dei prouidentia erga illos, prædeterminationeque euenire certissimum est. Tertio: cum prædeterminatio quorundam ad fidem iustitiam, & charitatem passim in scriptura asseratur, hisque, si cum perseuerantia sint, effectus ipso coniuncta sit æterna salus, & gloria, & ad eam etiam prædeterminatio erit: præsertim cum illis vita, & salus æterna à perseuerantibus obtinenda sit, neque id Deus, cum ad illas rationalem creaturam prædeterminat, ignoret.

5. Quæ autem loca Conciliorum, & scripturæ prædeterminationis

Pp 2 destinationis

destinationis Sanctorum existentiam de fide formale dogma reddant, non ita conuenit inter Scholasticos DD. Supponitur autem à Tridentino sess. 6. c. 12. & Canon. 15. damnante asserentes, *Hominem iustificatum teneri ex fide ad credendum se certo esse in numero prædestinatorum.* Vbi nota prædestinatos ad iustitiam, ut sunt quotquot iusti sunt, absolute prædestinatos non dici, sed secundum quid: quia ad eam prædestinationem secundum quid solum prædestinatio, non autem absolute apud Patres Concilia & Theologos dicitur ut quæst. 1. certam. 3. num. 2. dicebam. Prædestinationis existentiam similiter supponunt Concilia alia Mileuit: & Arausican. 2. recitanda d. 3. quæstione 2. Ex scriptura asseritur à nonnullis id Matth. 25. *Venite benedicti Patris mei: percipite Regnum quod vobis paratum est ab origine mundi.* Sed de remuneratione voluntate, & preparatione gloriæ. non autem mediocriter ad illam, est sermo: ut Deo gloriam parandi, & homini recipiendi eadem causa merita præiusta absoluta fuerint, ut germanius plures eum locum interpretantur: subditur enim. *Eurini enim, & Adulteri mihi manducare, &c.* Confirmatur: eodem quippe modo fertur immediate in scelestos reprobos ob absoluta impietatis suæ demerita damnationis sententia: *Ite maledicti in ignem æternum qui parati estis Diabolo, &c.* quæ retributionis pro bene, maleve gestis voluntas propriè prædestinatio non est, ut vidimus quæst. 1. certamine 4. num. 1. tamen ita Patres quandoque laxiori acceptione prædestinationem appellent notatis locis eo certamine, numero 3. sub finem: & Arausican. Concil. capite tertio, ac insuper Ambrosius 5. de fide scribens: *Quorum merita præciuit, eorum præmia prædestinavit.*

6. Inducitur à pluribus illud Act. 13. *crediderunt quotquot præordinati erant ad vitam æternam:* quasi illud præordinati idem ac prædestinati sit: ea tamen virtute vocis eo loci æquivalentia admittit vitæ æternæ nomine solum fidem, ad quam prædestinari essent, qui ex auditoribus crediderunt, non pauci interpretes volunt: ita enim fides appellatur Ioan. 17. *Hæc est æterna vita æterna, ut cognoscant te solum verum Deum, & quem misisti Iesum Christum:* Ad quem locum Euthymius & Cyrillus illum Act. locum de fide interpretantur: quæ obinde etiam Dei Regnum dicitur Luc. 17. *Regnum Dei intra vos est,* iuxta Cassiani doctam explanationem: sed quicquid de hac interpretatione (probabili quidem) sit illud certum nobis, & doctissimis interpretibus iam citandis est: eos omnes, & solos tunc primum credidisse Apostolo prædicanti, qui in ea ciuitate prædestinati ad gloriam erant esse omnino incredibile. Nec ratio idonea apparet: ut eorum omnium prædestinatio tunc Lucæ reuelaretur, maxime, ut, eis adhuc viuentibus, euulgaretur: germanus igitur eius loci sensus est: tunc primum prædicanti Apostolo credidisse quotquot ex præconcepto diuinitus æternæ gloriæ; & viæ ad illam inueniendæ desiderio dispositi ad fidem in audientium catu inuenti sunt. Ita Salmeron ad eum locum & Iulius Chrispoldus laudatus à Lorino ibidem, Venerabilis Pater Gaspar Sanctius etiam ibi Lessius de prædestinatione sectione 3. & Magnus meus Magister Didacus Daza in manuscripto de prædestinatione d. 2. §. 1.

7. Afferri etiam vulgò solet illud 2. ad Timoth. 2. *Nonit Dominus, qui sunt eius & ad Rom. 11. Non reputat Dominus plebem suam quam præciuit.* Quod August. cap. 18. de dono perseverantiæ explicat de prædestinatione. Ea tamen Lessius noster proxime num. 30. de electione ad fidem interpretatur iuxta illud 1. Petri cap. 1. *Electis aduentis secundum præscientiam Dei Patris.* Secundò plebs, & populus Dei, & qui eius esse à scriptura dicuntur fidelium Ecclesia fide in ipsum aliqua nota vel circumfessionis, vel Baptismi ad eius cultum, & obedientiam non autem idolorum, destinata in scripturis factis intelligitur. Tertio: non satis eo nomine scientiæ, ac præscientiæ explicatur: An de scientiæ prædestinatorum post merita, iamque Beatorum, perpetuòque Dei futurorum possessione æterna, an de præscientia eorum ante merita sit sermo? Quarto cum prædestinatio scientia sola Dei electionis de mediis infallibilibus præiusta non contineatur, etsi de scientia anteriori ad

merita sit eis in locis sermo: non tamen in terminis termino erit de prædestinatione, nisi id ex contextu eorum locorum aliunde, quam ex eis verbis ostendatur. Quod ipsum dicendum est de locis illis, quæ vulgò etiam ad rem hanc adducuntur ex 1. ad Ephel. *Elegi vos in ipso ante mundi constitutionem, ut essetis sancti:* et illi. *Prædestinavit nos in adoptionem filiorum per Iesum Christum in ipsum secundum propostum voluntatis suæ in laudem gloriæ gratiæ suæ.* Hæc enim de prædestinatione secundum quid ad formalem sanctitatem, & adoptionis gratiam sunt expressa, quin toto eo capite aliquando, quod inuenit (necum cogat) de prædestinatione simpliciter dicta, siue ad gloriam, ea interpretari: nisi, quod in Pauli phrasi propostum idem quod prædestinatum est: ut cunctis est notum, atque in simili textu ad Rom. 8. v. debemus cert. 2. n. 1. quare, etsi ratione termini expressi prædestinationis asserta hic à Paulo prædestinationem videtur, est tamen asserta ratione vocis *propostum* adiunctæ.

CERTAMEN II.

Pro existentia Prædestinationis ad gloriam ex Scriptura testimonio firmiora.

1. Primum testimonium sit ex 8. ad Romanos 29. Nam, quos præciuit, prædestinavit confirmat per imaginem Filij sui, ut sit ipse primogenitus in multis fratribus. Magnus meus Magister Daza non satis huius testimonio fides, sicut nec Lessius de prædestinatione, sectione 3. Nam Toletus ibi conformitatem per gratiam adoptionis, quæ filij naturalis Dei Iesu Christi sunt constituimus, intelligit: ad eamque solum prædestinatos eo textu asserit. Valquez autem in paraphrasi, ex qua Cornelius ibidem, & Lessius vbi proxime ad conformitatem passionum cum Christo, de quibus dixerat immo diat, diligentibus Deum omnia, quantumvis aduersa, cooperari in bonum. Sed vel maxime ex hac clausula præmissa ab Apostolo prædestinationem ab ipso asserit esse ad gloriam, ac simpliciter talem, nec secundum quid ad gratiam adoptionis solum, vel conformitatem cum Christo in passionibus videatur mihi videre: sunt enim verba. *Scimus autem, quoniam diligentes Deum omnia cooperantur in bonum, An omnibus; nequaquam, siquidem plures Deum diligentes aduersis franguntur: tentationibus, præsertim grauib, succumbunt, atque excidunt sæpe à charitate.* Ideo de quibus Deum diligenter loquatur subdit, quasi notam & charitatem: *Iis qui secundum propostum vocati sunt sancti: ubi propostum, non propostum, seu prædestinationem secundum quid ad Dei charitatem, seu sanctitatem, & adoptionis gratiam (quæ dubio procul erga omnes Deum diligentes, & iustos est, etiam illos, quibus, non in bonum sed in malum aduersa, & tentationes, quibus coeunt cooperantur) sed propostum, & prædestinationem simpliciter talem, & ad gloriam cum illis certò & infallibiliter coniunger, aperte significat: inde enim euenit, ut omnia illis tandem in bonum obtineant.*

2. Idcirco statim in textu nostro rationem hanc de prædestinationis diuine certitudine, & infallibilitate subiunxit. Nam quos præciuit, & prædestinavit, eos formes fieri imaginis filij sui. Non vitioque in adoptione liberationis per gratiam conformitate deficiat tandem, sed perennit, & cum gloria, ad quam prædestinati sunt æternum associanda & perstitura: ex eius quippe gloriæ, & salutis æterorū intentione effectum est, ut non interitus aduersa, ac dura quippe dispoſuerit, ut non interitus occasio essent: sed causa potius æternæ salutis: quæ etiam in re Primogenito prædestinatorum facti finis: Deus suos prædestinatos efficit: ut sicut illos, per aduersa vincant triumpharentque in cælis: vniūque eorum.